

MSP BAROMETAR

Prehrambeni sektor

Udruženje za razvoj NERDA
Oktober 2015.

SADRŽAJ

Definicija	2
Primjena	2
Korisnost	3
Metoda rada	3
Podaci dobijeni kroz anketu sa poduzetnicima	5
Statistički podaci koji se odnose na SI BiH	14
Uporedna analiza SI BiH / BiH	19
Nauspješnije kompanije u BiH	22
Najuspješnije kompanije u SI BiH	23

U okviru projekta CREDO, Udruženje za razvoj NERDA je 2009. godine pokrenulo aktivnost uspostave poslovnog Barometra za područje regije koju pokriva.

Želja nam je bila da kroz uvođenje popularne metode za ocjenu poslovnog okruženja pružimo kvalitetan i vjerodostojan prikaz poslovnog okruženja u regiji, posmatran kroz prizmu samih privrednika.

Ovaj način procjene poslovnog okruženja pruža obilje korisnih informacija svim onim pojedincima, organizacijama i institucijama koji se bave problematikom ekonomskog razvoja.

Također, budući da je metoda usklađena sa svjetskom praksom praćenja ekonomskih kretanja i procjene poslovnog okruženja, ovaj dokument može predstavljati i koristan izvor informacija za sve one zainteresovane strane iz inostranstva koje imaju ili planiraju ostvariti poslovne kontakte u sjeveroistočnoj BiH.

Da bismo korisnicima ove publikacije pružili što kvalitetniji uvid u stanje razmatranih industrijskih sektora odlučili smo se za kombinaciju podataka iz više izvora, pritom razvrstanih na više različitih načina.

U tom smislu, dokument je sadržan iz 4 dijela:

1. stavovi ispitanika, prikupljeni kroz razgovore/ankete;
2. stanje u SI BiH po određenim ekonomskim parametrima (sa prikazima stanja po administrativnim jedinicama),
3. uporedni prikaz stanja u SI BiH sa stanjem na nivou BiH
4. najuspješnije kompanije u razmatranim sektorima/podsektorima.

Obilje informacija će, nadamo se, zainteresovanim čitaocima pružiti osnovu za kvalitetnije sagledavanje stanja u razmatranim sektorima.

Autori publikacije se ovom prilikom nisu upuštali u detaljnije komentarisanje prikazanih parametara, ostavljajući čitaocima da donesu svoje stavove i zaključke na osnovu prikazanih informacija.

Definicija

Barometar je suvremeno koncipirana metoda istraživanja tržišta koji služi za procjenu, ispitivanje i određivanje stavova, mišljenja i vrijednosti definirane grupe ispitanika

Primjena

- Istraživanje **trendova na tržištu**
- Istraživanje **trendova unutar preduzeća**

- **Interna** (stavovi zaposlenih, saradnja među odjelima, razvoj kompetencija, profesionalna orijentacija itd.)
- **Eksterna** (stavovi i potrebe i navike kupaca, tržišna pozicija i svijest o proizvodu, istraživanje tržišta pred lansiranje novog proizvoda, mjerenje zadovoljstva kupaca)

Korisnost

Permanentnim tržišnim istraživanjima, eksternim ili internim, korisnik Barometra ostvaruje brojne koristi od kojih ističemo:

- ostvarivanje komunikacije s klijentom u cilju poboljšavanja proizvoda i izgrađivanje lojalnosti
- ostvarivanje komunikacije sa zaposlenima u cilju poticanja timskog rada i poboljšavanja učinkovitosti organizacije
- povratna informacija o mišljenju i zadovoljstvu potrošača, o imidžu brenda ili kompanije, o učinku promotivnih aktivnosti, o trendovima, o konkurenciji
- pristup rezultatima u realnom vremenu i mogućnost brze reakcije i prilagodbe zahtjevima potrošača
- upoznavanje javnosti / kupaca / zaposlenika s novostima u ponudi / poslovanju preduzeća
- identifikacija segmenata poslovanja u kojima je nužno uvesti promjene
- upravljanje i donošenje odluka na osnovu točnih informacija (činjenica)
- potpunu kontrolu istraživanja – pouzdavanje u rezultate

Metoda rada

- **Kreiranje upitnika**

Upitnik obrađuje mišljenja ispitanika o segmentu prodaje, zaliha, uposlenih, iskorištenju instaliranih kapaciteta, identifikaciji prepreka za razvoj kao i procjenama rezultata poslovanja u proteklom periodu kao i očekivanja o istim u narednom periodu.

- **Formiranje liste MSP**

Analizom baze podataka MSP-a, kreiranom za potrebe projekta CREDO, selektirana su preduzeća koja će biti uvrštena u proces istraživanja i procjene poslovnog okruženja na nivou regije SI BiH.

- **Fokus na izabrane industrijske sektore**

U procesu formiranja liste MSP koji će biti uključeni u ovu aktivnost fokus je bio na MSP koji pripadaju prehrambenom sektoru.

- **Distribucija i prikupljanje upitnika**

Predstavnici NERDA-e su posjetili sve MSP koji se nalaze na listi, prezentirali proces i korisnost provedene metode Barometra te prikupili popunjene upitnike.

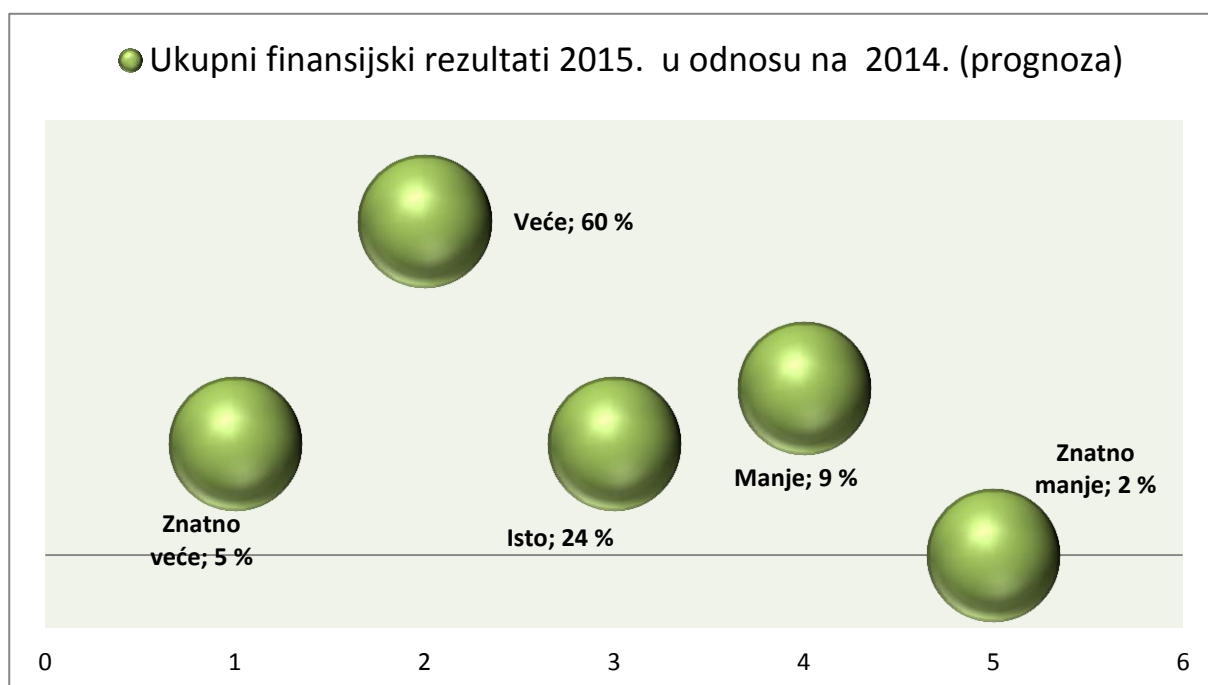
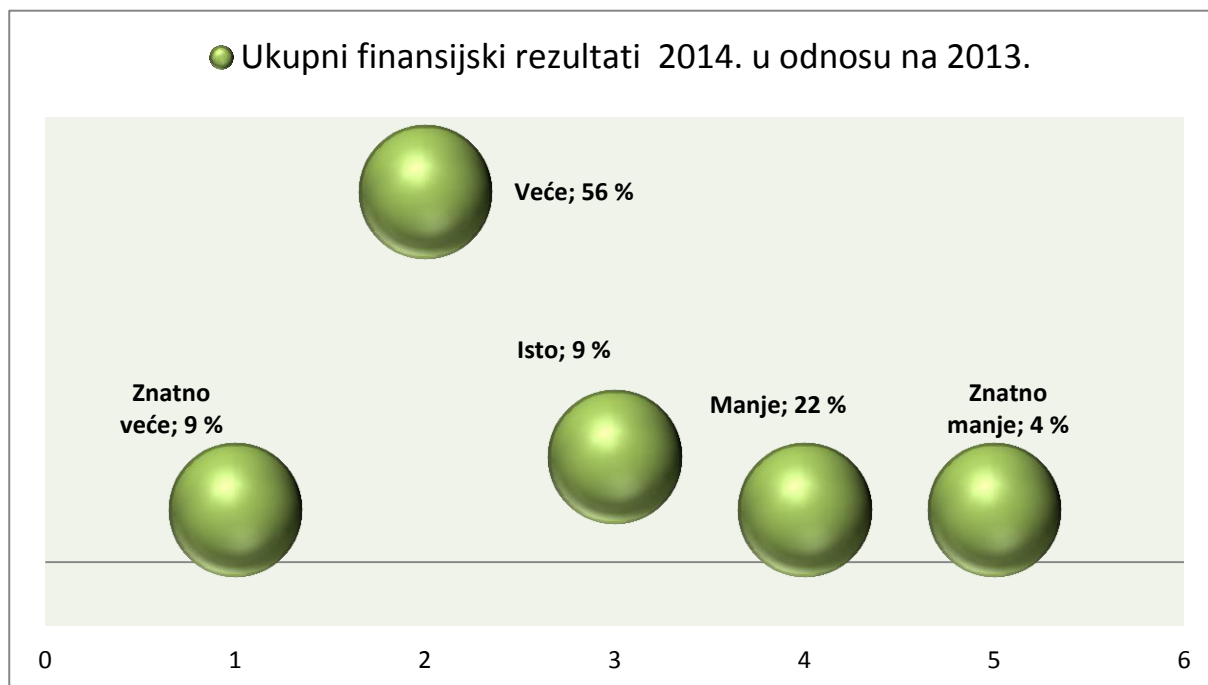
- **Analiza podataka**

Odjel za podršku i promociju poduzetništva, organizaciona jedinica NERDA-e, je izvršio analizu dobijenih rezultata te pripremio ovo izdanje MSP Barometra

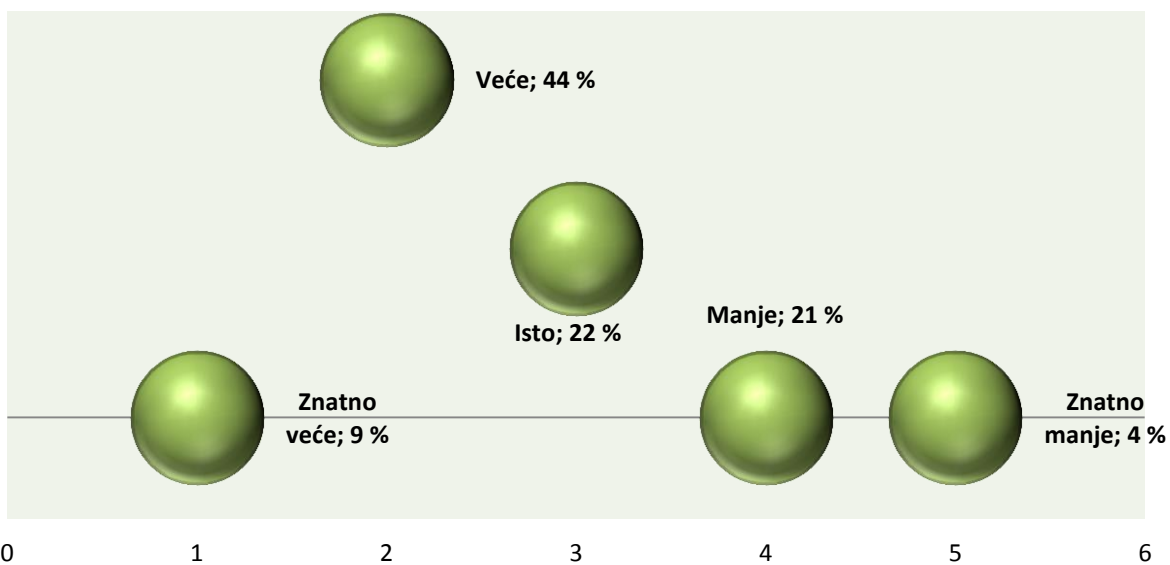
- **Statistički podaci**

Da bi se omogućio sveobuhvatan uvid u problematiku kojom se bavimo, smatrali smo da je potrebno podatke dobijene od predstavnika kompanija obogatiti sa zvaničnim statističkim podacima, kako za SI BiH tako i za područje cijele Bosne i Hercegovine izuzev područja Brčko distrikta, za koje nismo uspjeli obezbjediti podatke.

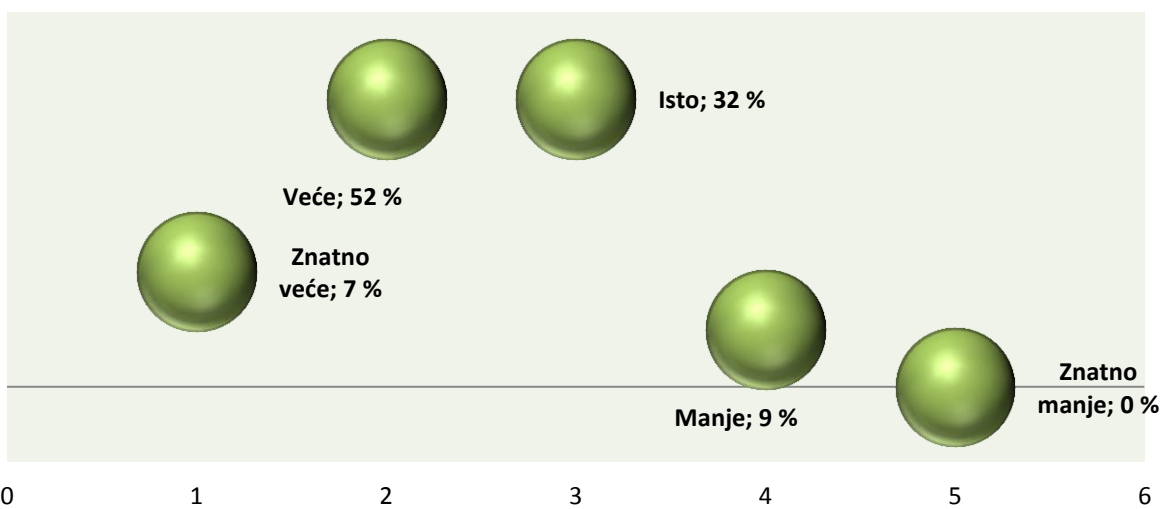
Podaci dobijeni kroz anketu sa poduzetnicima

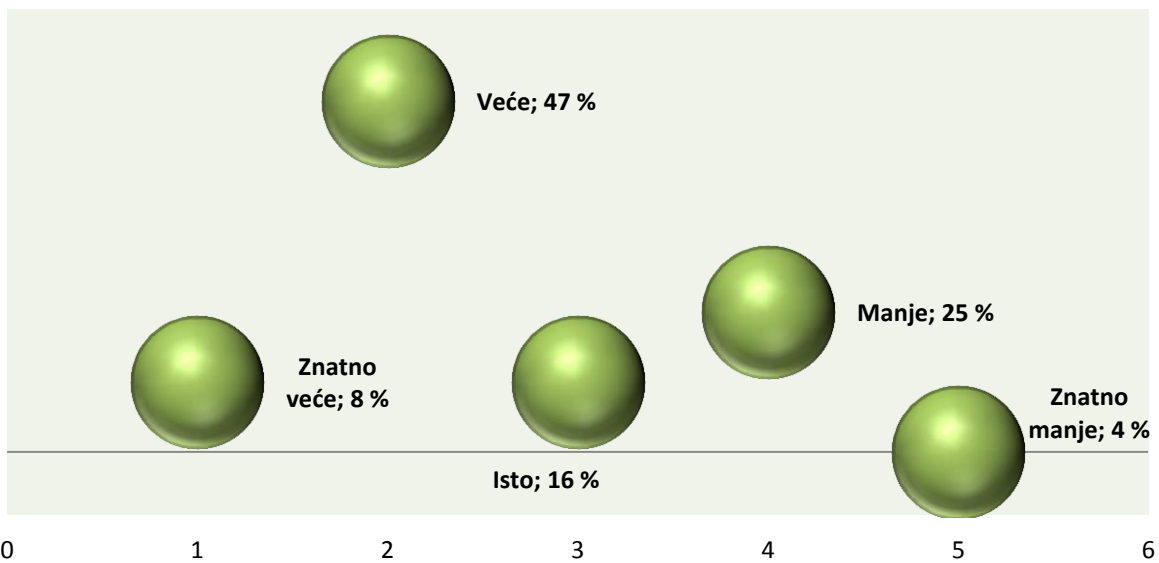
● Rezultati ostvareni na domaćem tržištu 2014. u odnosu na 2013.

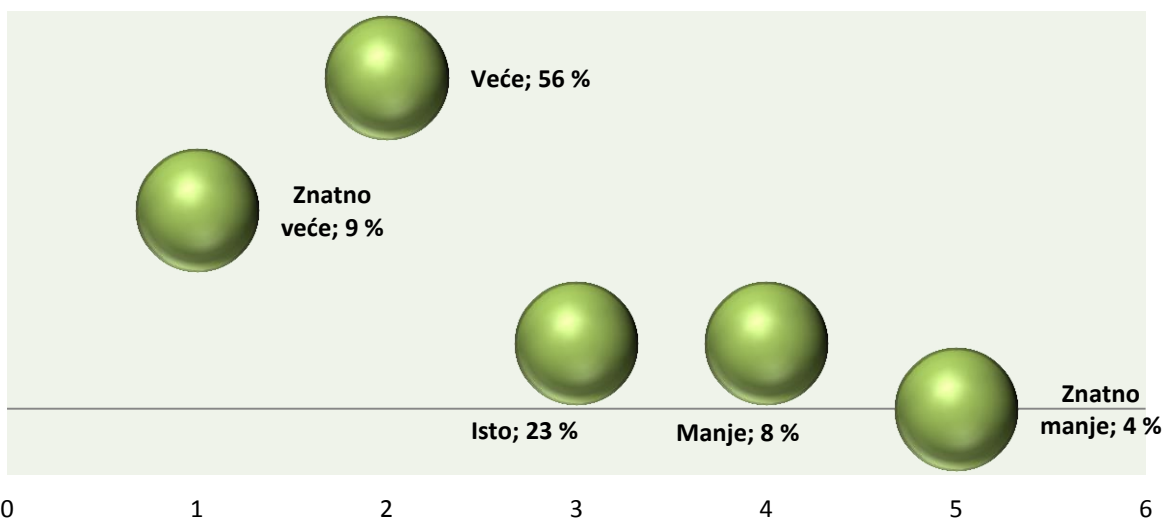
● Rezultati ostvareni na domaćem tržištu 2015. u odnosu na 2014. (prognoza)

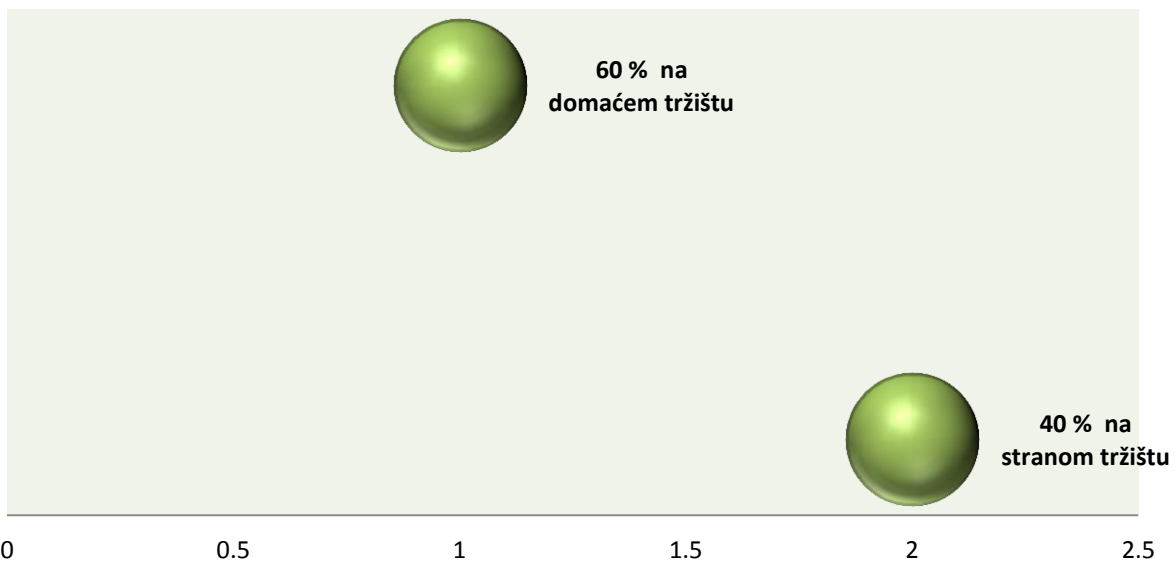
● Rezultati ostvareni na inostranom tržištu 2014. u odnosu na 2013.

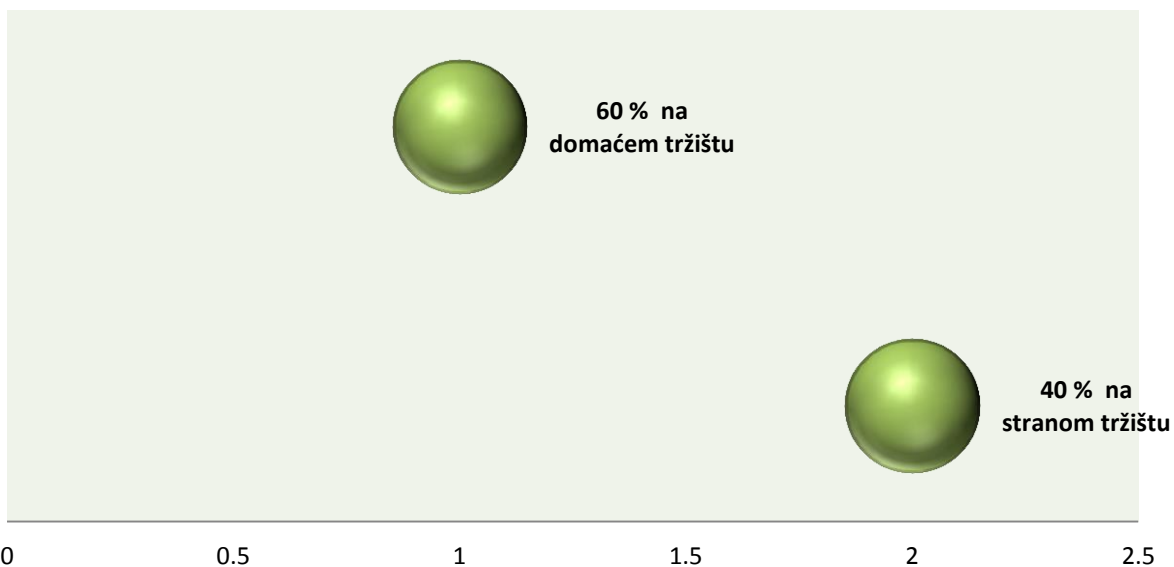
● Rezultati ostvareni na inostranom tržištu 2015. u odnosu na 2014. (prognoza)

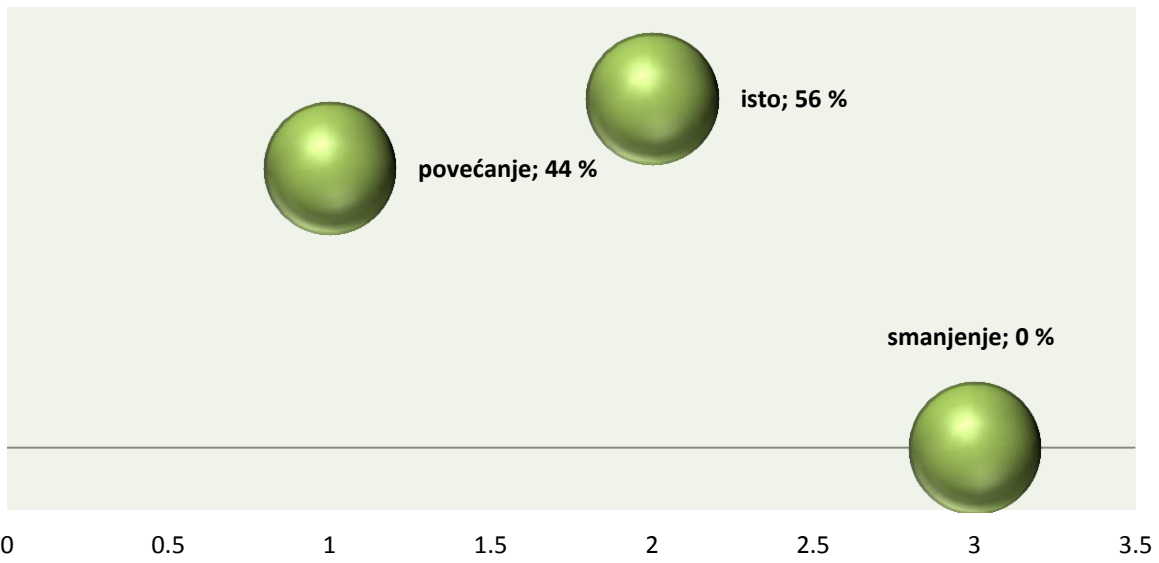
● Ukupna prodaja 2014. u odnosu na 2013.

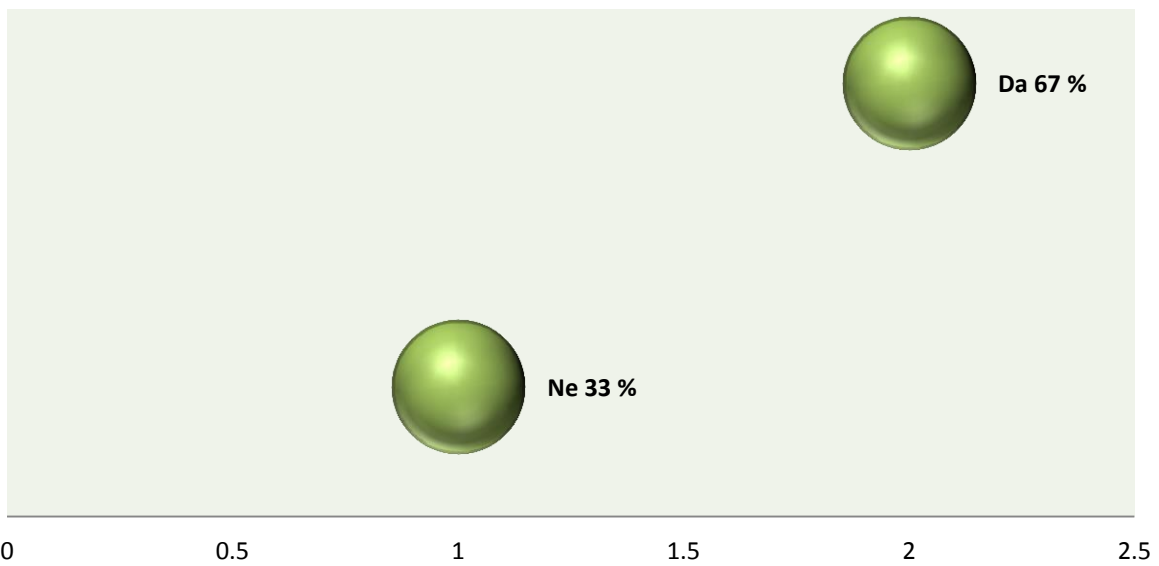
● Ukupna prodaja 2015. u odnosu na 2014. (prognoza)

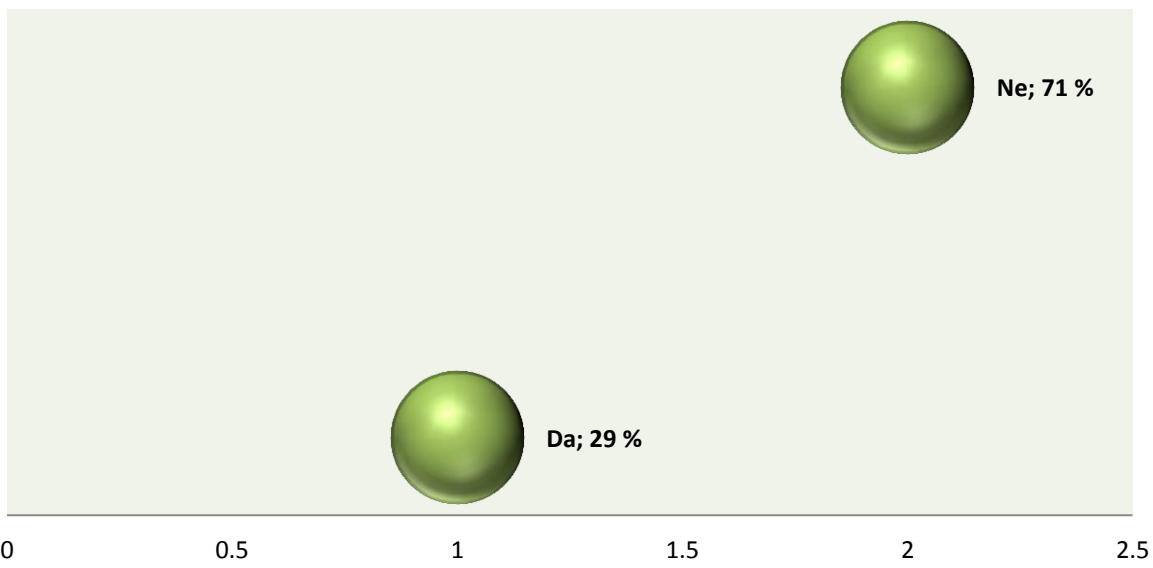
● Predviđanje za naredni period broja zaposlenih

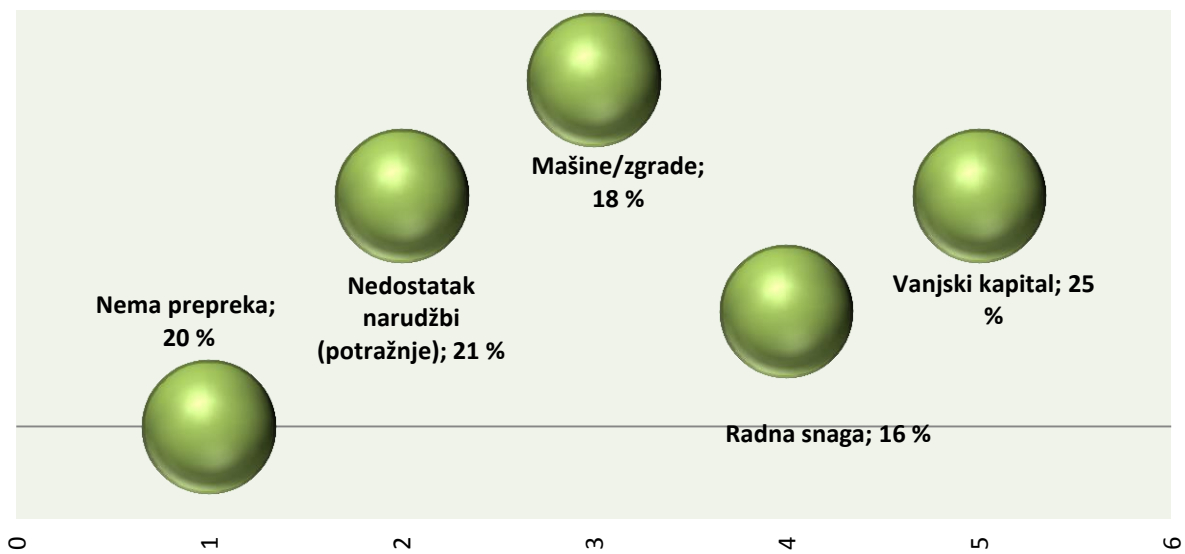
● Nedostatak radne snage

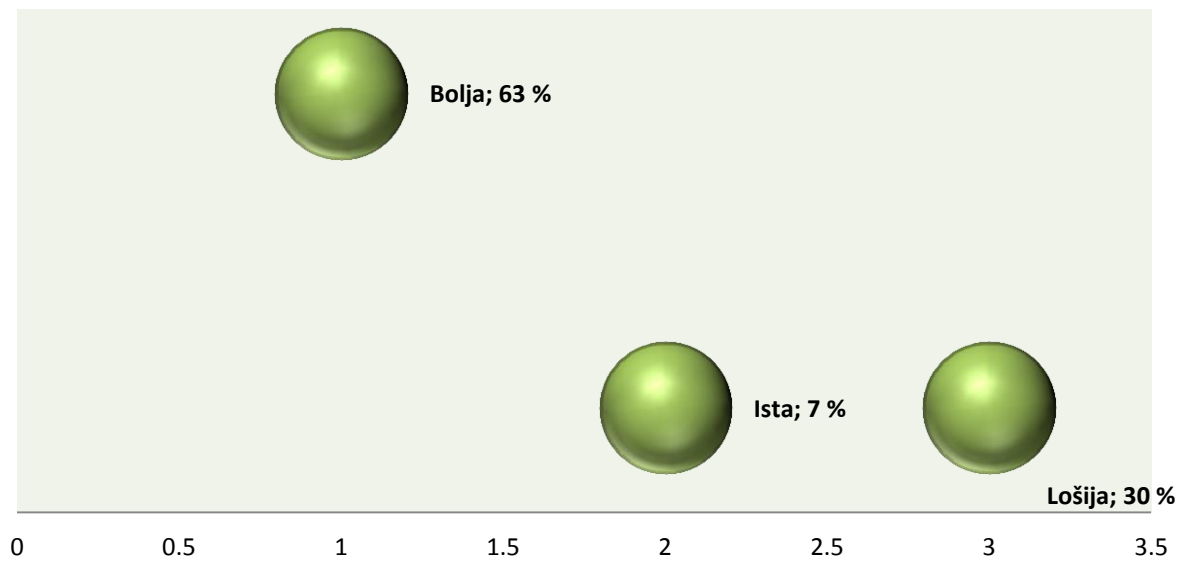
● Iskorištenost kapaciteta

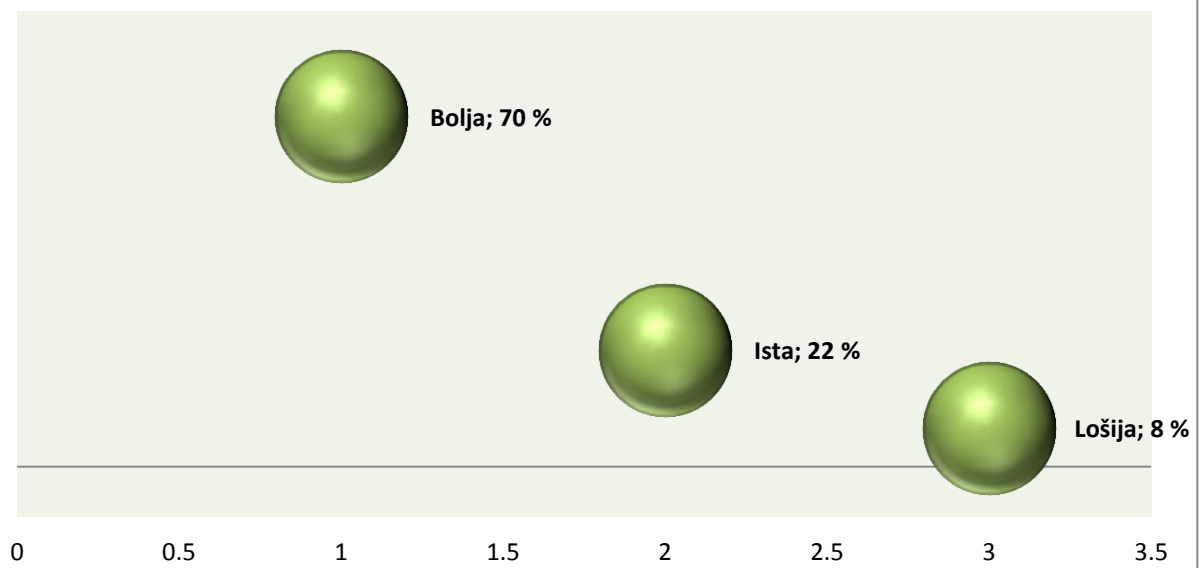
● Najvažnije prepreke za rast

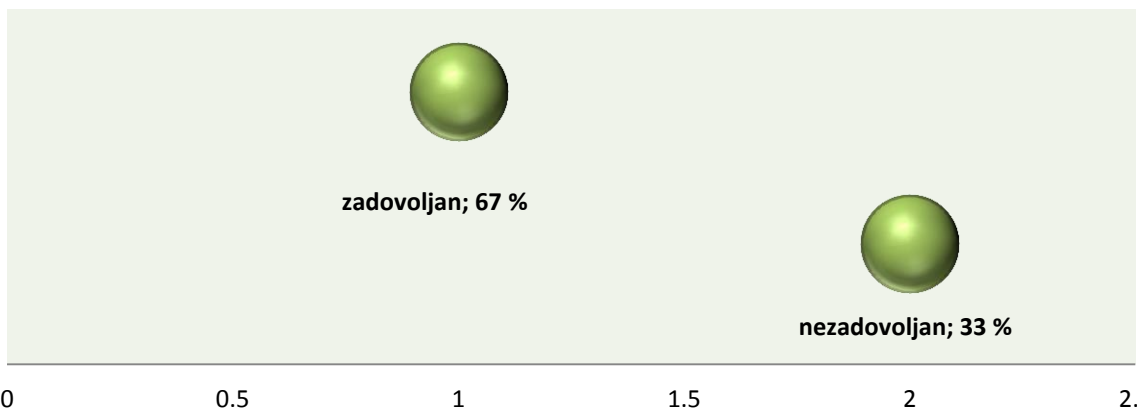
● Profitabilnost - 2014. u odnosu na 2013.

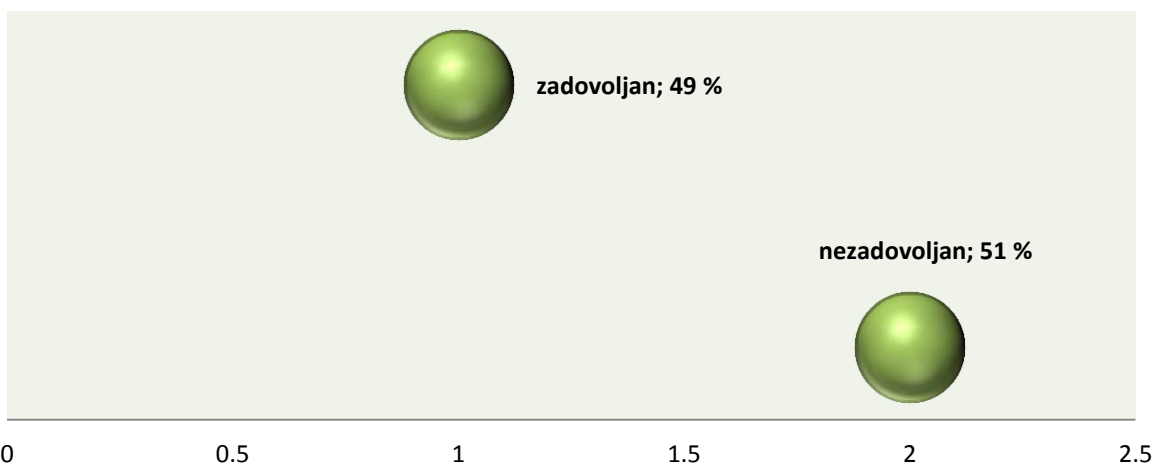
● 2015. u odnosu na 2014. (prognoza)

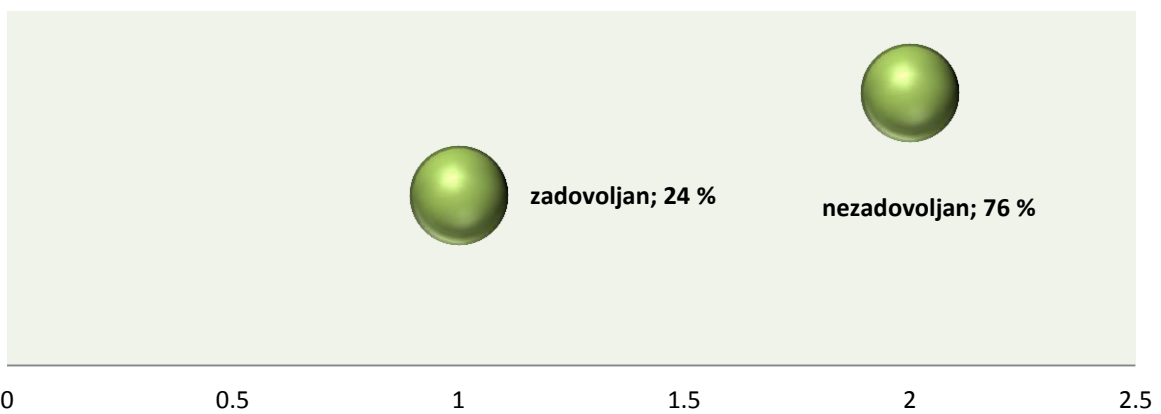
● Dostupnost i infrastruktura

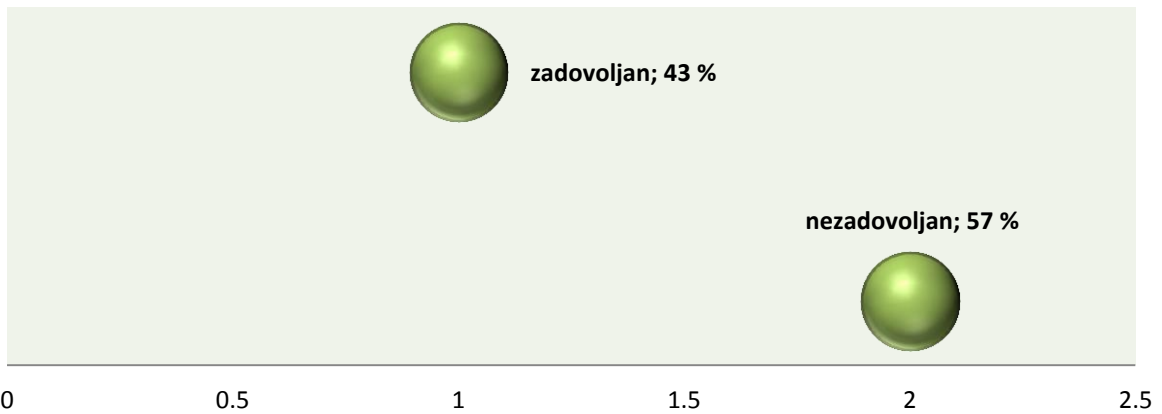
● Razvijenost sektora

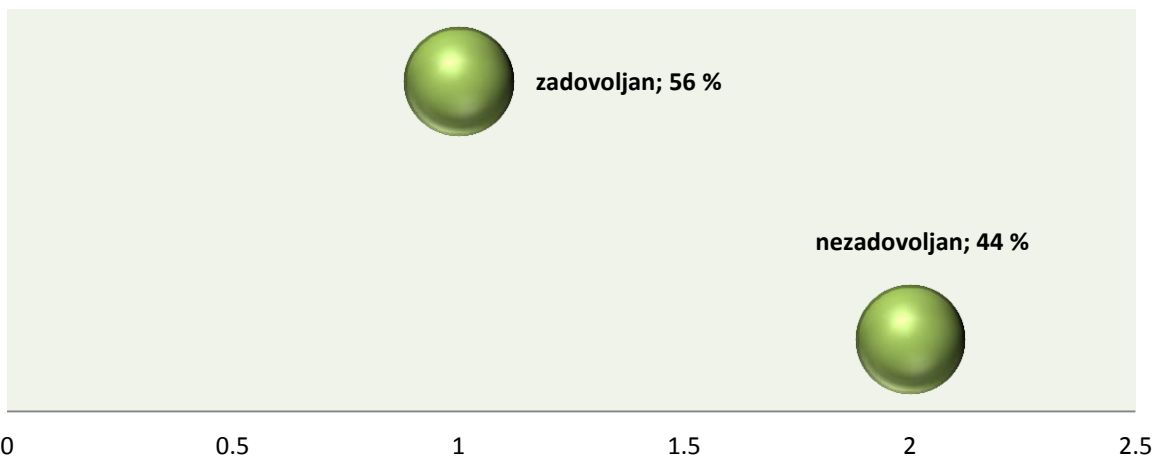
● Ekonomsko i poslovno okruženje

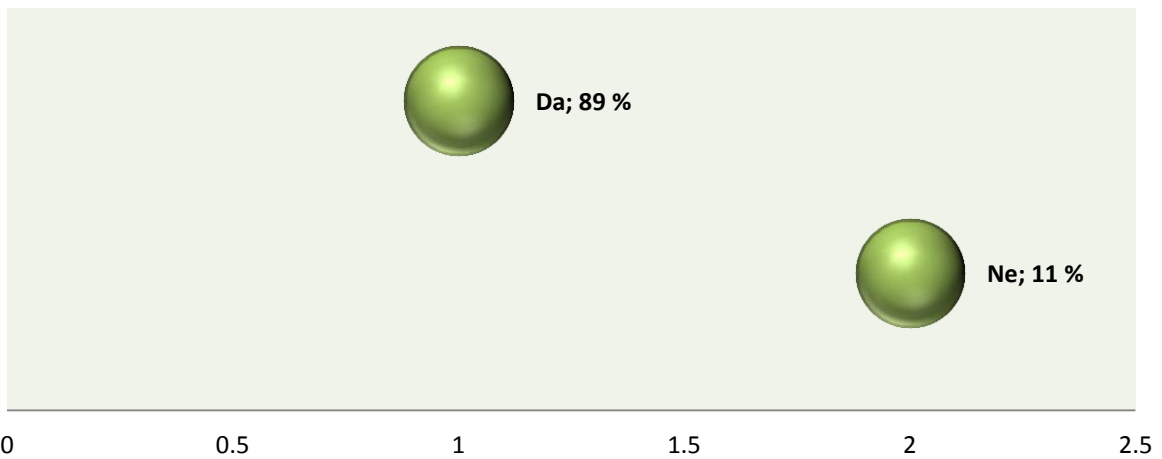
● **Mogućnost umrežavanja sa drugim sektorima**

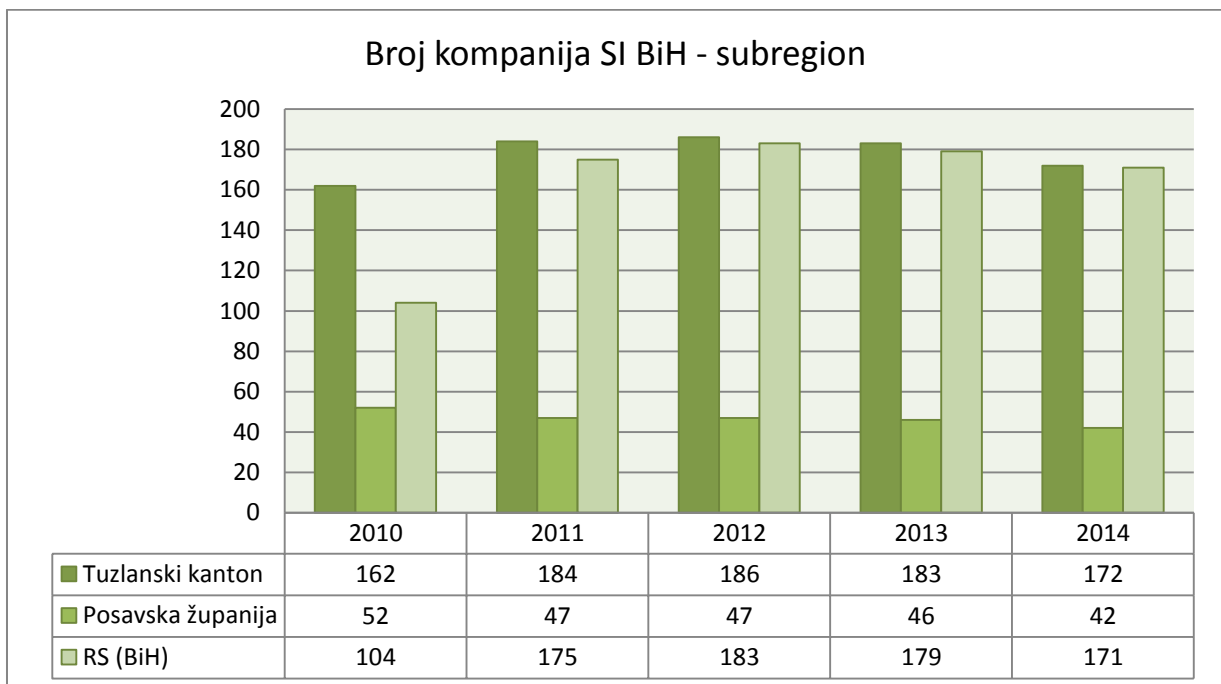
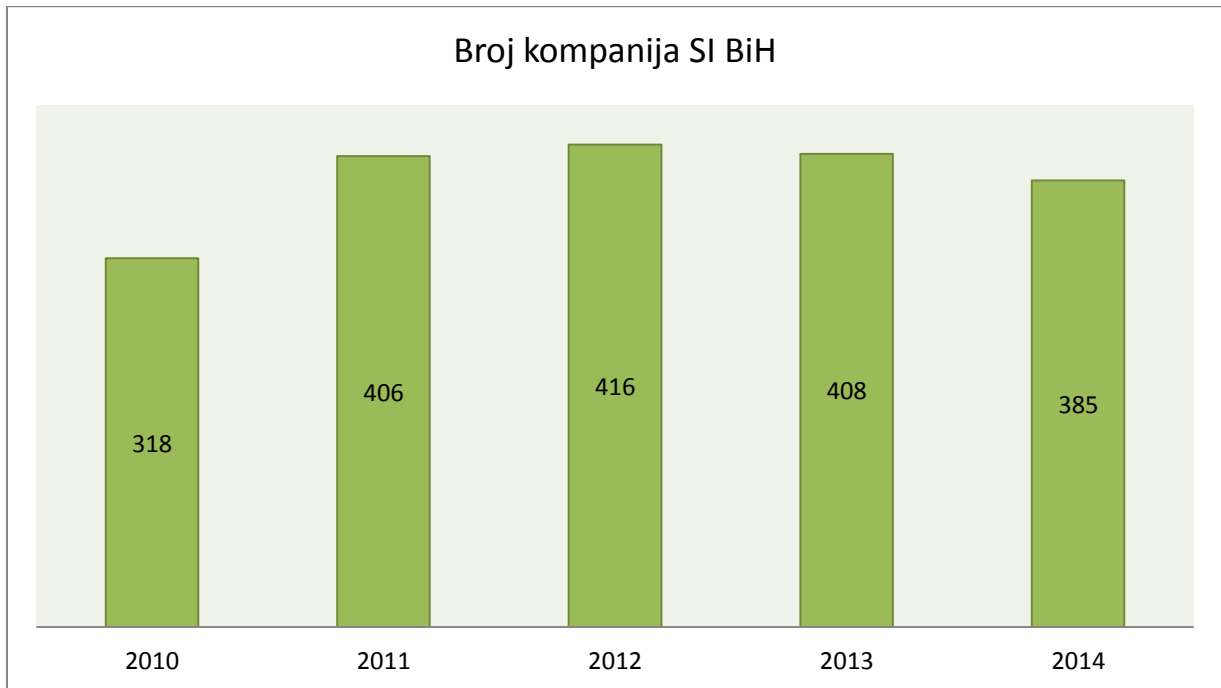
● **Marketing, promocija**

● **Posjedujete li web stranicu**

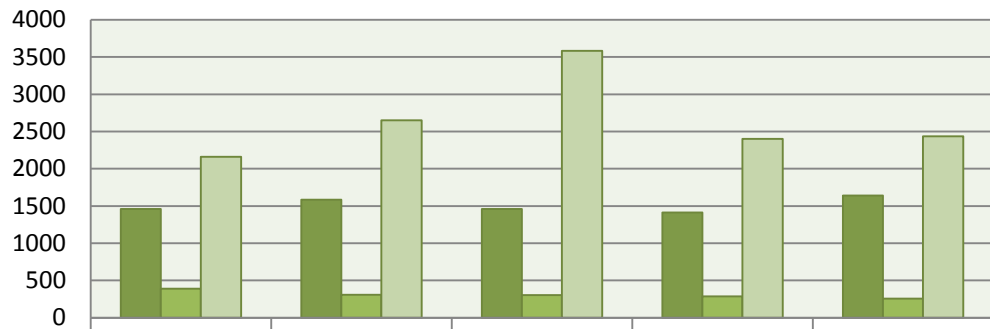
Statistički podaci koji se odnose na SI BiH

Ukupan broj zaposlenih SI BiH

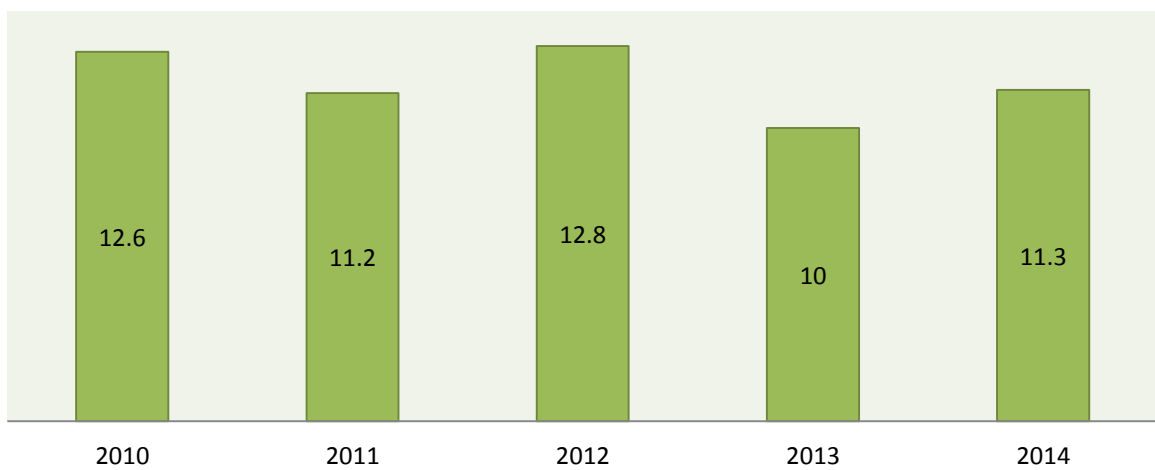

Ukupan broj zaposlenih SI BiH - subregion

	2010	2011	2012	2013	2014
■ Tuzlanski kanton	1460	1584	1460	1411	1640
■ Posavska županija	390	306	303	285	258
■ RS (BiH)	2161	2652	3584	2403	2436

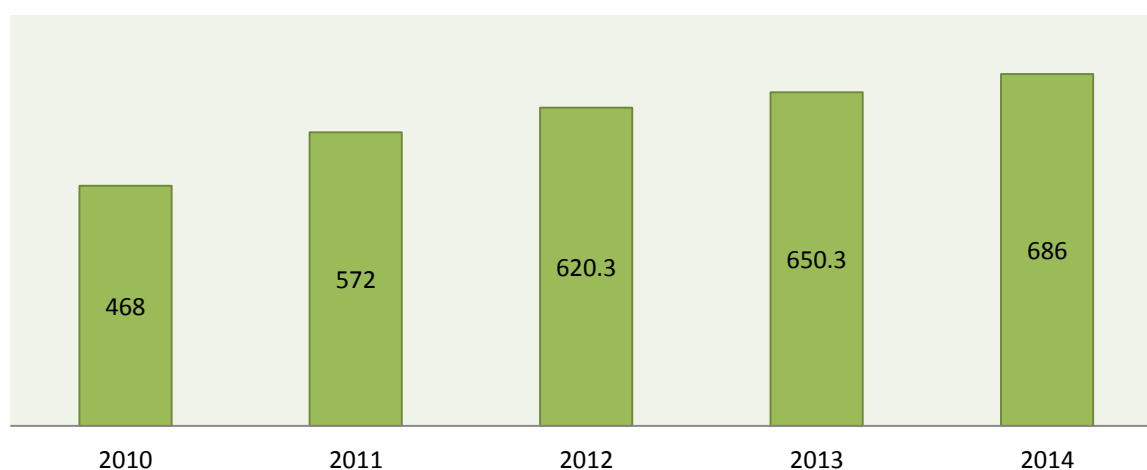
Prosječan broj zaposlenih SI BiH

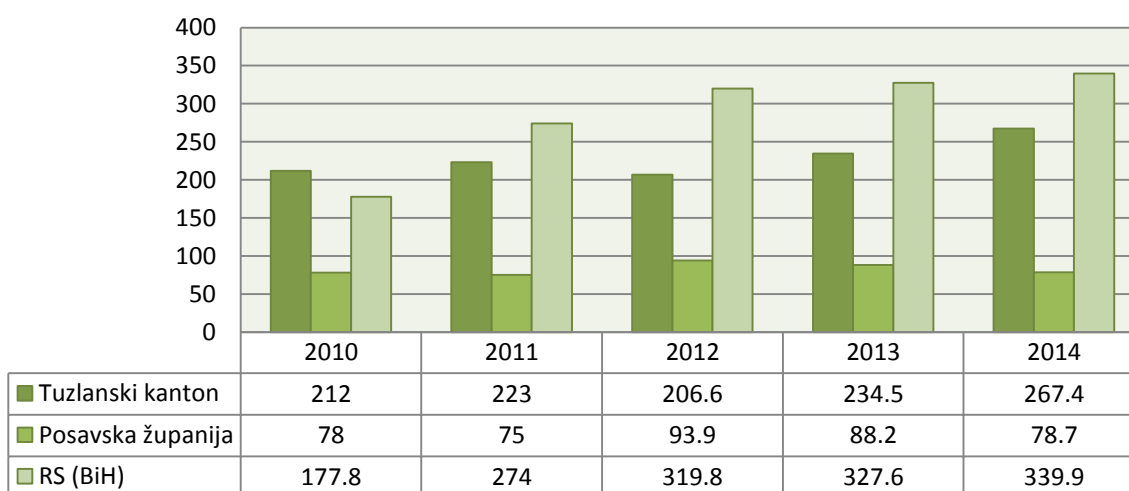
Prosječan broj zaposlenih SI BiH - subregion

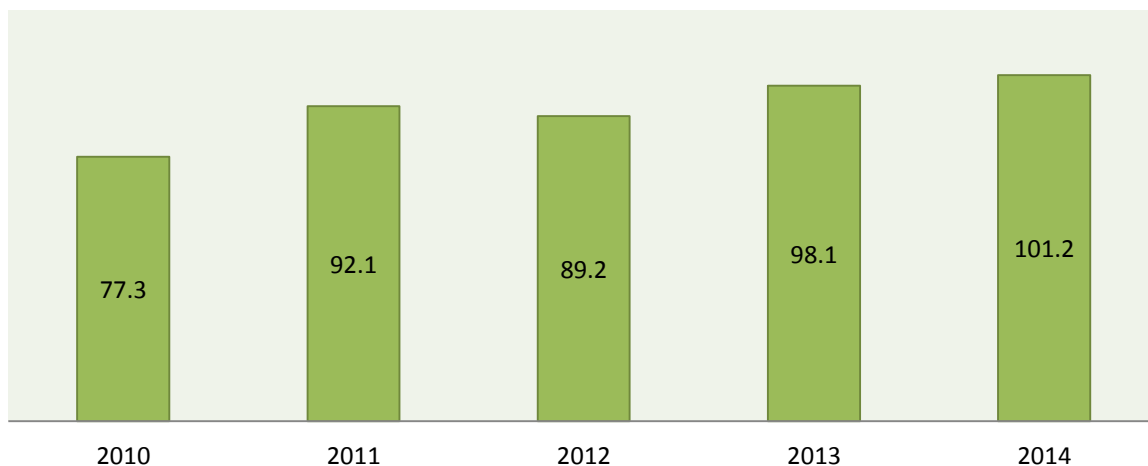
Ukupan prihod od prodaje (mil. KM) SI BiH

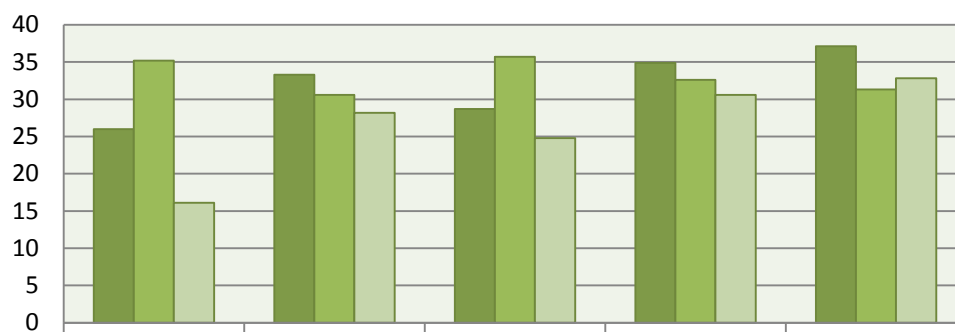
Ukupan prihod od prodaje (mil. KM) SI BiH - subregion

Prihod od izvoza (mil. KM) SI BiH

Prihod od izvoza (mil. KM) SI BiH - subregion

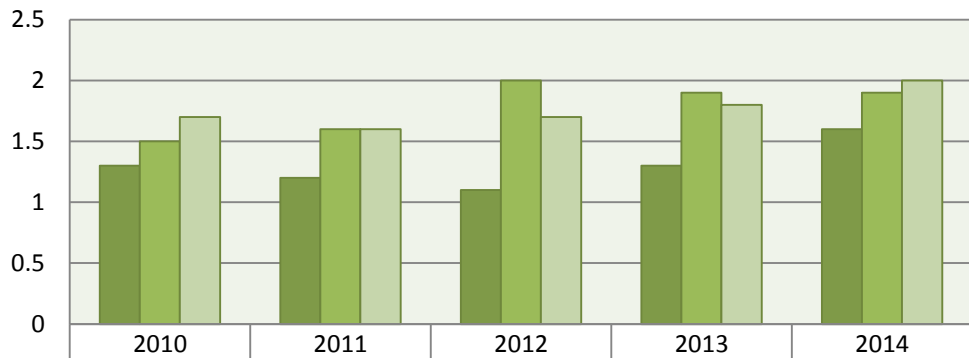

	2010	2011	2012	2013	2014
■ Tuzlanski kanton	26	33.3	28.7	34.9	37.1
■ Posavska županija	35.2	30.6	35.7	32.6	31.3
■ RS (BiH)	16.1	28.2	24.8	30.6	32.8

Prosječan prihod od prodaje (mil. KM) SI BiH

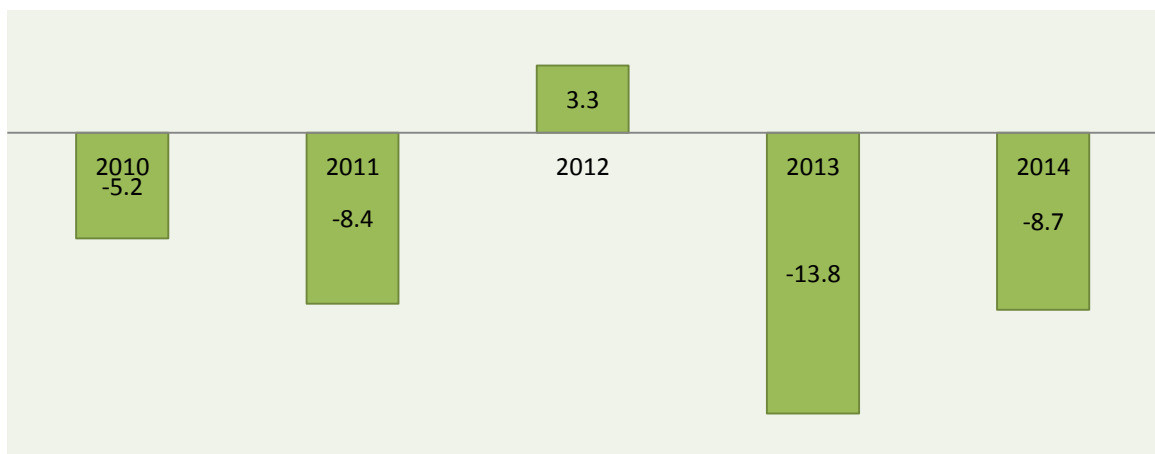

Prosječan prihod od prodaje (mil. KM) SI BiH - subregion

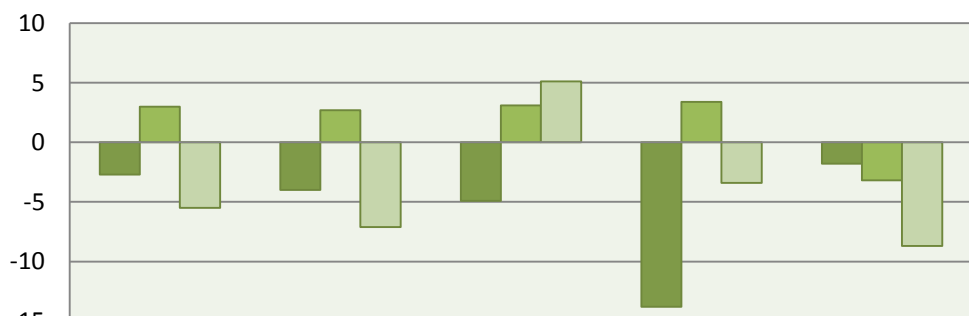

	2010	2011	2012	2013	2014
■ Tuzlanski kanton	1.3	1.2	1.1	1.3	1.6
■ Posavska županija	1.5	1.6	2	1.9	1.9
■ RS (BiH)	1.7	1.6	1.7	1.8	2

Ukupna dobit (mil. KM) SI BiH

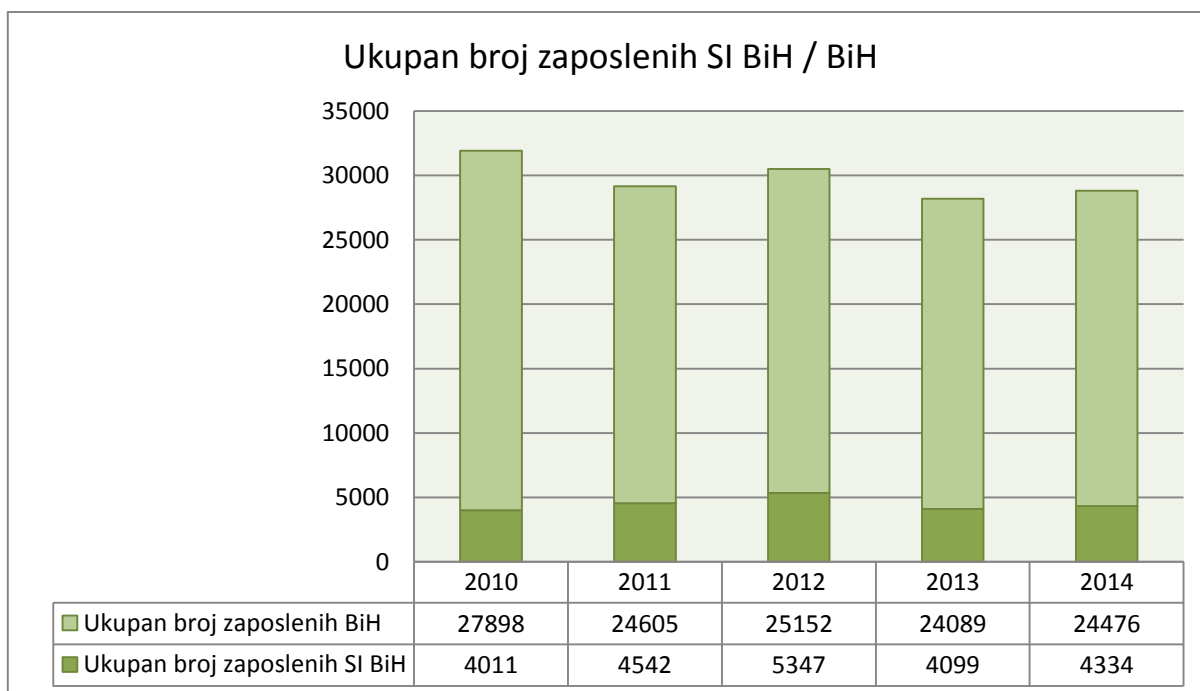
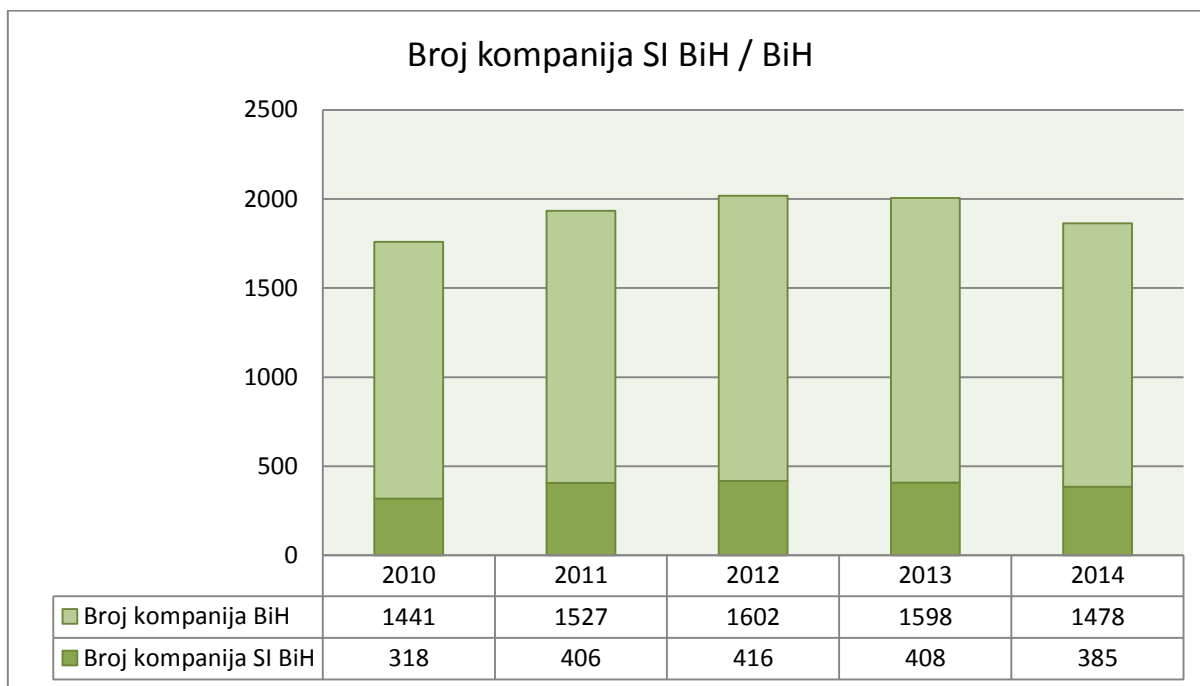
Ukupna dobit (mil. KM) SI BiH - subregion

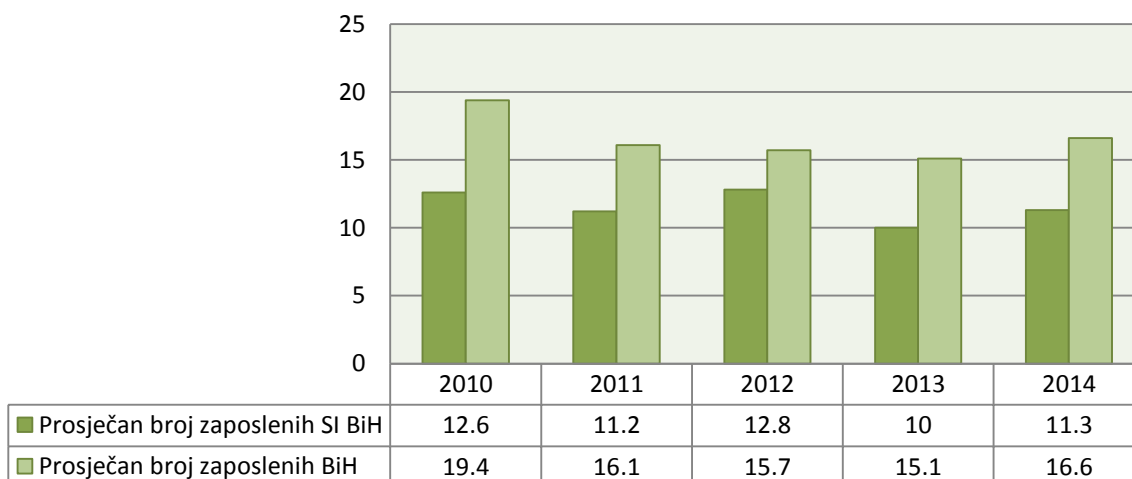
	2010	2011	2012	2013	2014
■ Tuzlanski kanton	-2.7	-4	-4.9	-13.8	-1.8
■ Posavska županija	3	2.7	3.1	3.4	-3.2
■ RS (BiH)	-5.5	-7.1	5.1	-3.4	-8.7

Uporedna analiza SI BiH / BiH

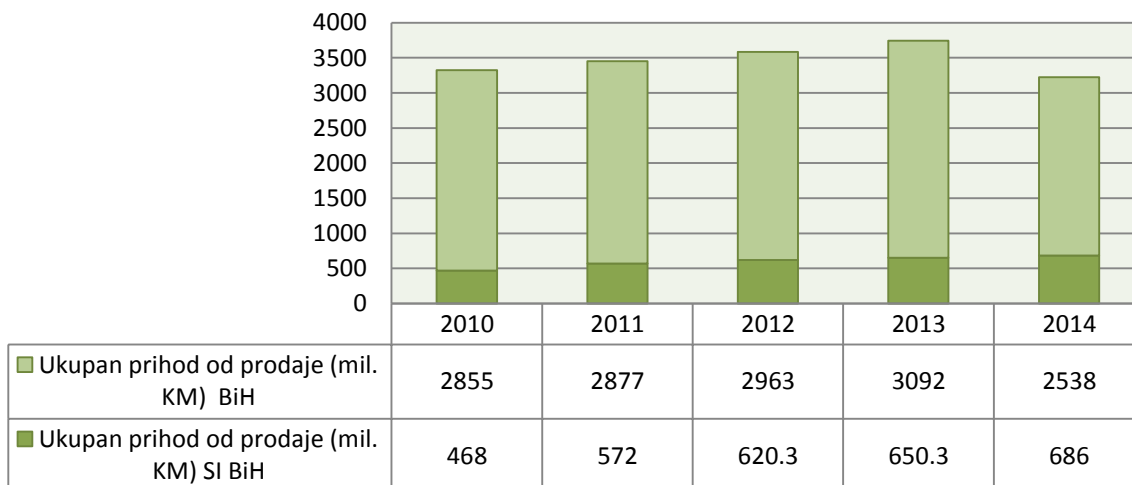
Da bi upotpunili sliku o stanju u razmatranim sektorima, u narednim redovima možete pronaći usporedbu stanja u ekonomskoj regiji SI BiH sa podacima za BiH.

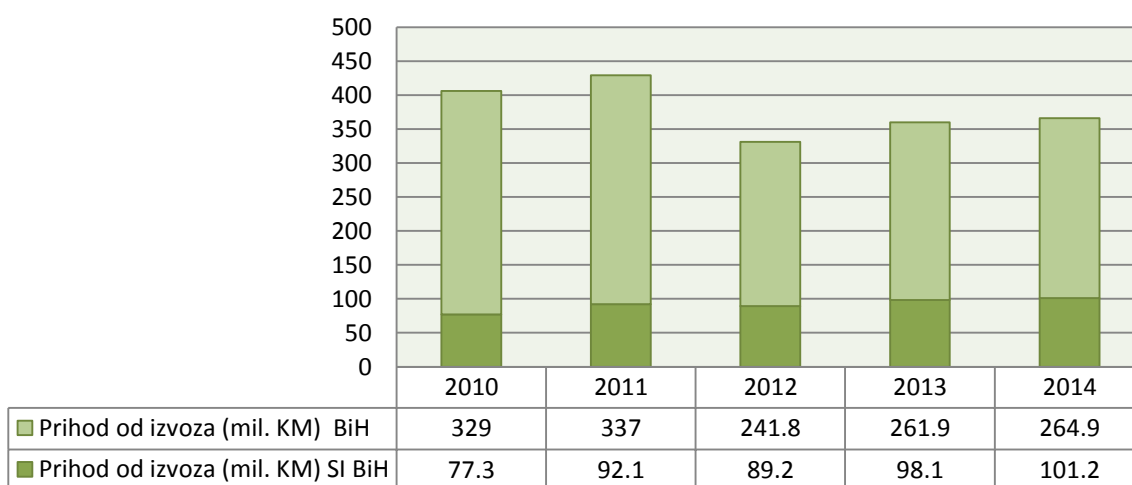
Prosječan broj zaposlenih SI BiH / BiH

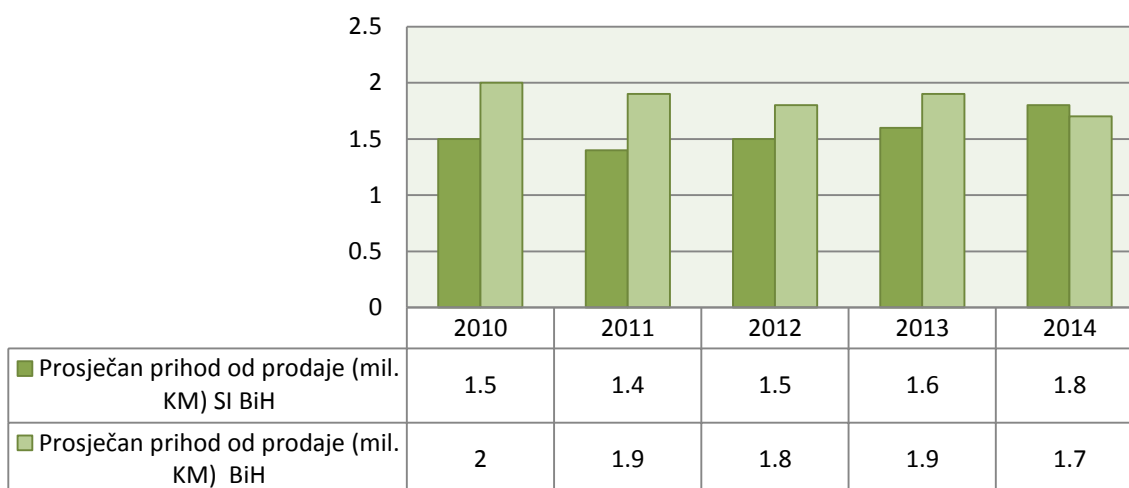
Ukupan prihod od prodaje (mil. KM) SI BiH / BiH

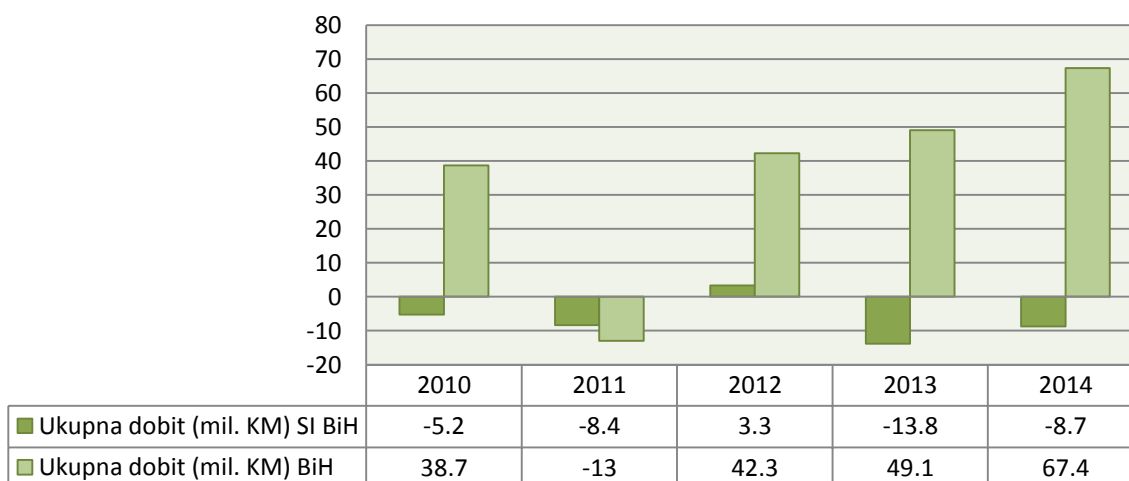
Prihod od izvoza (mil. KM) SI BiH / BiH

Prosječan prihod od prodaje (mil. KM) SI BiH / BiH

Ukupna dobit (mil. KM) SI BiH / BiH

Nauspješnije kompanije u BiH

Naziv kompanije		Prihod		
		2012	2013	2014
1	AKOVA IMPEX d.o.o. SARAJEVO	120,410,715	114,173,310	105,473,449
2	BAJRA D.O.O. TRAVNIK	56,035,528	79,619,108	103,531,970
3	MLIJEKOPRODUKT D.O.O	75,171,157	90,371,931	90,157,008
4	SWISSLION D.O.O. TREBINJE	34,394,623	66,651,710	89,109,142
5	BROVIS DD VISOKO	62,342,321	67,114,898	71,320,866
6	D.O.O. FRUCTA-TRADE	55,298,551	63,167,992	68,535,633
7	Klas d.d. Sarajevo	68,982,595	55,386,456	66,132,151
8	MEGGLE MLJEKARA d.o.o. Bihać	57,236,555	62,519,841	64,096,129
9	MADI D.O.O. TEŠANJ	34,961,844	45,207,484	63,688,669
10	LEDO d.o.o. Čitluk	71,335,381	65,677,177	60,990,776
11	PERUTNINA PTUJ-BH D.O.O. BREZA	64,387,221	61,412,190	55,440,866
12	ARGETA d.o.o. Sarajevo	49,841,141	43,222,608	53,878,600
13	DOO MARBO	44,470,646	46,164,063	47,580,549
14	PERUTNINA PTUJ S DOO SRBAC	54,121,913	50,293,819	41,968,985
15	RAPIC D.O.O. GRADIŠKA	33,111,547	38,273,343	38,678,399
16	INMER d.o.o. GRADAČAC	26,259,540	26,293,360	37,984,597
17	MESNA INDUSTRIJA RAKITNO d.o.o. Posušje	35,578,002	36,677,644	37,014,157
18	DD VISPAK prehrambena industrija Visoko	28,617,555	31,896,915	35,380,961
19	DINOZA d.o.o. Orašje	33,183,594	32,282,842	31,993,127
20	MESNA INDUSTRIJA TULUMOVIC D.O.O.	18,078,480	23,641,819	31,534,313

Najuspješnije kompanije u SI BiH

Naziv kompanije		Prihod		
		2012	2013	2014
1	INMER d.o.o. GRADAČAC	26,259,540	26,293,360	37,984,597
2	DINOZA d.o.o. Orašje	33,183,594	32,282,842	31,993,127
3	SAVIC COMPANY D.O.O. BIJELJINA	23,657,410	24,120,801	24,537,197
4	INDUSTRIJA MESA ZP KOMERC D.O.O. VRŠANI	15,782,104	19,102,516	22,646,087
5	GRAND PROM D.O.O. BIJELJINA	25,310,385	26,674,968	22,358,164
6	Zott SEE d.o.o. GRADAČAC	3,335,471	19,867,562	20,192,704
7	EUROTRANS d.o.o. GRADAČAC	22,166,353	21,602,310	20,073,814
8	MLIN MAJIĆ d.o.o. ORASJE	20,205,858	20,292,294	19,267,019
9	ŽITOPROMET A. D. BIJELJINA	15,916,049	18,149,545	17,436,084
10	D.O.O. AGROVOCE ZVORNIK	9,138,652	14,866,546	17,431,355
11	AGREKS D.O.O. DONJI ŽABAR	17,570,139	17,077,387	17,350,516
12	MENPROM d.o.o. GORNJA TUZLA	12,800,075	13,741,072	15,764,472
13	MLIN NEZIĆ d.o.o. Gradačac	0	260,235	15,522,958
14	MLIN PAVLOVIC D.O.O. CRNJELOVO GORNJE	14,325,525	12,815,238	13,293,089
15	D.O.O BRACA LAZIC DVOROVI	6,044,503	8,377,437	11,615,168
16	PILKOM d.o.o. GRADAČAC	7,549,401	10,049,983	11,288,460
17	KOTEX-DERMA d.o.o. TUZLA	12,170,321	13,897,498	10,470,770
18	D.O.O. TRIO	9,736,895	11,132,677	10,248,820
19	MLIN IVO & BELE d.o.o. Oštra Luka	8,729,565	9,984,518	8,994,315
20	MILEKS DOO MILIČI	6,201,838	7,138,715	8,327,173